

TIJDELIJKE INSTRUCTIE VOOR DE POLITIE, DE KONINKLIJKE MARECHAUSSEE EN DE BIJZONDERE OPSPORINGSDIENSTEN

Doorgifte van politiegegevens aan derde landen en internationale organisaties bij ontstentenis van een besluit van de Commissie of passende waarborgen (art. 17a, derde lid Wpg)

Samenvatting

Met deze tijdelijke instructie wordt nadere invulling gegeven aan de werkwijze conform de Wet politiegegevens bij de doorgifte van politiegegevens aan derde landen als:

- er geen adequaatheidsbesluit door de Europese Commissie is afgegeven voor dat land, én,
- niet is vastgesteld is dat het derde land passende waarborgen biedt voor de bescherming van persoonsgegevens.

In een dergelijke situatie moet worden gekeken naar de omstandigheden van het geval. Dit is verder uitgewerkt in paragraaf 2.

Op het moment van vaststellen van deze instructie geldt deze feitelijk voor de doorgifte van politiegegevens aan ALLE derde landen. Er zijn immers nog geen adequaatheidsbesluiten. Ook is voor geen enkel land nog vastgesteld of er passende waarborgen bestaan. De enige uitzondering hierop wordt gevormd door Bonaire, Sint-Eustatius en Saba (BES). Voor deze openbare lichamen bestaan wel al passende waarborgen, die zijn vastgelegd in paragraaf 5 (artikelen 36a e.v.) van de Wet politiegegevens, wat gezien kan worden als een juridisch bindend instrument.

Deze instructie ziet op de regels die voortvloeien uit de Wet politiegegevens. Daarnaast zal er bij doorgifte van politiegegevens veelal sprake zijn van doorgifte die zich laat kwalificeren als rechtshulp in de zin van het Wetboek van Strafvordering (opsporing en vervolging). Er is sprake van toepasselijkheid van twee naast elkaar staande regimes. Dit betekent dat de beoordeling, bij de toepasselijkheid van beide regimes, tegelijkertijd plaats moet vinden. Dit kan ook omdat de criteria materieel grotendeels op het zelfde neerkomen. Omdat een en ander nog nader afgestemd moet worden, geldt deze instructie als een tijdelijke werkwijze waarbij wordt ingegaan de nadruk ligt op de beoordelingscriteria van de Wpg. Voor de beoordelingscriteria op grond van de Regeling internationale rechtshulp in strafzaken uit het Wetboek van strafvordering wordt verwezen naar de Aanwijzing van het College van procureurs-generaal. Momenteel wordt de huidige Aanwijzing vernieuwd. Dit vindt plaats via de gebruikelijke procedure en het zal nog meer tijd vergen voordat deze is vastgesteld. Zodra de Aanwijzing is gepubliceerd wordt hierover gecommuniceerd.

1. Algemeen

1.1 Inleiding

Op 1 januari 2019 is de Wet politiegegevens (Wpg) gewijzigd¹ als gevolg van de implementatie van *Richtlijn (EU) 2016/680 gegevensbescherming opsporing en vervolging*² (hierna: Richtlijn). Hierdoor is het wettelijk regime ten aanzien van de doorgifte van politiegegevens aan derde landen – dus buiten de Europese Unie - en internationale organisaties - dus buiten EU-organen en -instanties (zoals EUROPOL)- gewijzigd.

De korpschef is voor de politie als verwerkingsverantwoordelijke aangewezen. Verwerkingsverantwoordelijke bij de Koninklijke Marechaussee is de minister van Defensie, waarbij de Commandant-Koninklijke Marechaussee (CKMar) is aangewezen als beheerder. Het college van procureurs-generaal is verwerkingsverantwoordelijke voor de rijksrecherche.³ Voor de vier bijzondere opsporingsdiensten betreft dit de minister onder wie de betreffende opsporingsdienst ressorteert.⁴ De Wpg is ook grotendeels van overeenkomstige toepassing verklaard op de verwerking van persoonsgegevens door buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA).⁵ Gezien de urgentie voor deze instructie en het grote aantal verwerkingsverantwoordelijken voor de BOA's, is afgezien deze

¹ Stb. 2018, nr. 401.

² PbEU 2016, L 119.

³ art. 1, aanhef en onder f Wpg.

⁴ art. 1, aanhef en onder c Bpg-BOD.

⁵ art. 2 lid 1 Bpg-BOA.

instructie tevens vast te laten stellen voor alle BOA's. Dat neemt niet weg dat deze instructie wel als leidraad kan dienen voor de verstrekking van persoonsgegevens door BOA's aan derde landen. Artikel 17a geldt immers ook voor de verwerkingsverantwoordelijken voor BOA's.

Voor zowel de Politie, de KMar als de BOD'en geldt dat de doorgifte van politiegegevens die worden verwerkt in verband met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde of de handhaving van de openbare orde in beginsel verplicht dient plaats te vinden door tussenkomst van het LIRC, tenzij er met dat derde land of die internationale organisatie afwijkende afspraken zijn gemaakt en die afspraken zijn goedgekeurd door de Minister van Justitie en Veiligheid.⁶

Vanuit de rol van verwerkingsverantwoordelijke wordt in dit document nadere invulling gegeven aan de nieuwe, op de verwerkingsverantwoordelijken rustende verplichtingen als bedoeld in artikel 17a, derde lid Wpg. Het betreft hier uitsluitend de doorgifte van politiegegevens aan derde landen en internationale organisaties bij ontstentenis van een besluit van de Europese Commissie (een zogenoemd adequaatheidsbesluit) of passende waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens in het ontvangende land of bij de ontvangende internationale organisatie. In geval van een adequaatheidsbesluit of passende waarborgen gelden dus andere kaders dan deze tijdelijke instructie.

1.2 Verhouding Wetboek van Strafvordering (internationale rechtshulp in strafzaken)

De Wpg stelt regels aan de doorgifte van politiegegevens aan derde landen. De verantwoordelijkheid voor het naleven van de bepalingen van deze wet ligt primair bij de verwerkingsverantwoordelijke.

Echter een doorgifte van politiegegevens aan derde landen of internationale organisaties vindt veelal plaats in het kader van internationale rechtshulp in strafzaken.

Dit is gereguleerd in Titel 1 van het vijfde boek van het Wetboek van Strafvordering. De Officier van Justitie is hiervoor verantwoordelijk.

1.3 Derde landen en internationale organisaties

Het onderhavige regime ziet uitsluitend op de doorgifte van politiegegevens aan:

- 1) derde landen, of
- 2) internationale organisaties

Derde landen zijn gedefinieerd als: *ieder land of gebied dat geen lidstaat is of daarvan geen onderdeel uitmaakt.*⁷ De verstrekking van politiegegevens binnen Nederland of aan andere EU-lidstaten valt hier dus buiten.

Zowel de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES) als de koninkrijkslanden Aruba, Curaçao en Sint Maarten moeten in het kader van de doorgifte van politiegegevens worden aangemerkt als derde landen. Vanwege de geldende Wpg-BES is er voor die eilanden sprake van passende waarborgen door een juridisch bindend instrument.⁸ Dit geldt echter niet voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Als internationale organisatie wordt aangemerkt *een organisatie en de daaronder ressorterende internationaalpubliekrechtelijke organen of andere organen die zijn opgericht bij of op grond van een overeenkomst tussen twee of meer landen.*⁹ Een goed voorbeeld van een internationale organisatie is Interpol.

Onder internationale organisaties vallen niet -EU organen of instanties die zijn opgericht krachtens hoofdstuk 4 en 5 van Titel V van het Verdrag betreffende de werking van de EU. Instellingen zoals Europol of Eurojust vallen daarom buiten het onderhavige regime.

1.4 Het begrip politiegegevens

Met de implementatie van de Richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging door de aanpassing van de Wpg per 1 januari 2019 is de reikwijdte van het begrip *politiegegevens* veranderd. Voorheen waren alle persoonsgegevens die werden verwerkt ter uitvoering van de politietaken als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de

⁶ Art. 5:1 lid 2 Bpg.

⁷ art. 1, aanhef en onder v Wpg.

⁸ art. 36a - 36g Wpg

⁹ art. 1, aanhef en onder w Wpg.

Politiewet 2012 aangemerkt als politiegegevens. Nu is de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van vreemdelingentaken en ten behoeve van een aantal meer bestuursrechtelijke zaken van dit begrip uitgezonderd. Deze taken blijven onderdeel van de politietaak, maar de betreffende gegevens vallen onder het regime van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).

Als politiegegevens moet nu worden aangemerkt: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon die door de politie, KMar, BOD, of Rijksrecherche wordt verwerkt in het kader van:

- de opsporing van strafbare feiten
- het handhaven van de openbare orde
- het verlenen van hulp aan die deze behoeven
- de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder)
- de betekening van gerechtelijke mededelingen in strafzaken
- het vervoer van rechtens van hun vrijheid beroofde personen
- de dienst bij de gerechten
- en de voor de KMar in artikel 4 lid 1 Politiewet 2012 opgesomde taken met uitzondering van de uitvoering van de bij of krachtens de Vreemdelingenwet 2000 opgedragen taken waaronder begrepen de bediening van daartoe aangewezen doorlaatposten
- of voor de Rijksrecherche het onderzoek naar feiten en gedragingen die mogelijk een strafbaar feit opleveren

Dit betekent ook dat de persoonsgegevens die door de politie of KMar worden verwerkt bij het uitvoeren van bestuursrechtelijke taken (de zogenaamde “korpscheftaken”), zoals het verlenen wapenvergunningen of het houden van toezicht daarop, de vreemdelingentaak en de verwerking ten behoeve van de bedrijfsvoering niet worden aangemerkt als politiegegevens. Dit geldt eveneens voor persoonsgegevens die de politie verwerkt ten behoeve van de zogenaamde “burgemeesterstaken” (bijv. prostitutiecontroles). Al deze gegevens vallen onder de werking van de AVG en derhalve buiten het bestek van deze notitie.

NB In onderstaande tekst wordt enkele malen het begrip “politietaak” gebruikt. Hiermee wordt bedoeld: politietaken die onder de werking van de Wpg vallen.

1.5 Verplichte volgorde: eerst adequaatheidsbesluit of passende waarborgen

Politiegegevens kunnen alleen worden doorgegeven aan een verwerkingsverantwoordelijke in een derde land of aan een internationale organisatie als dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de politietaak. Daarnaast moet er een positief oordeel zijn geveld over de bescherming van persoonsgegevens in het ontvangende derde land of bij de betreffende internationale organisatie. Hiervoor is een getrapte werkwijze ingevoerd.

Primair gaat het in dat geval om een besluit van de Commissie van de Europese Unie dat het derde land of de internationale organisatie een toereikend beschermingsniveau voor de voorgenomen gegevensverwerking verzekert. Indien een dergelijk adequaatheidsbesluit is genomen, is een oordeel over het beschermingsniveau bij de ontvanger verder niet meer nodig.¹⁰

Momenteel is er ten aanzien van de Richtlijn door de Commissie echter nog geen enkel adequaatheidsbesluit genomen.

In gevallen waarbij er geen adequaatheidsbesluit door de Commissie is genomen, kunnen politiegegevens worden doorgegeven aan derde landen of internationale organisaties als er passende waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens zijn geboden.¹¹ Dit kan indien:

- a) in een juridisch bindend instrument passende waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens zijn geboden, of
- b) de verwerkingsverantwoordelijke na beoordeling van alle omstandigheden heeft geconcludeerd dat het derde land of de internationale organisatie passende waarborgen biedt voor de bescherming van persoonsgegevens. In het laatste geval moet de Autoriteit Persoonsgegevens worden geïnformeerd.

Momenteel wordt nog geïnventariseerd voor welke derde landen en internationale organisaties uitgegaan kan worden van het bestaan van passende waarborgen. Duidelijk is in ieder geval dat ten aanzien van de BES, vanwege de geldende Wpg-BES, passende waarborgen door een juridisch bindend instrument bestaan.

---

¹⁰ art. 17a, eerste lid Wpg.

¹¹ art. 17a, tweede lid Wpg.

2. Doorgifte politiegegevens in andere gevallen

De criminaliteit waarmee de lidstaten worden geconfronteerd vindt soms zijn oorsprong in een derde land dat rechtsstatelijk gezien minder ver ontwikkeld is dan de Europese Unie. Het kan dan problematisch zijn om passende waarborgen voor de verwerking van persoonsgegevens vast te kunnen stellen. Dit klemt temeer daar opsporing en vervolging tijdgebonden zijn terwijl de voorbereiding van een adequaatheidsbesluit of de vaststelling van passende waarborgen veel tijd in beslag nemen. Om in situaties waarbij het ontbreekt aan een adequaatheidsbesluit en aan passende waarborgen, toch de mogelijkheid te bieden tot de uitwisseling van persoonsgegevens ten behoeve van opsporing en vervolging, voorziet de wet in uitzonderingen voor specifieke situaties. In afzonderlijke gevallen is doorgifte mogelijk als dit noodzakelijk is met het oog op de uitvoering van de politietaak. Dit kan een afzonderlijk opsporingsonderzoek of een individuele strafzaak betreffen. Deze uitzonderingen mogen geen frequente massale en structurele doorgifte van persoonsgegevens mogelijk maken (het betreft een uitzondering) maar dienen tot het strikt noodzakelijke te worden beperkt.¹² Wel is het mogelijk om in afzonderlijke gevallen een categorie van doorgifte mogelijk te maken. Dit moet worden gezien als een incidentele, dus niet structurele, doorgifte van direct aan elkaar gerelateerde afzonderlijke gevallen. Een voorbeeld hiervan is doorgifte van gegevens over verschillende personen in eenzelfde onderzoek.

2.1 Grondslag voor doorgifte in andere gevallen

Indien er geen adequaatheidsbesluit voorligt en er geen passende waarborgen zijn vastgesteld, zijn de mogelijkheden om politiegegevens door te geven aan derde landen en internationale organisaties beperkt.¹³ Doorgifte is dan slechts toegelaten indien dit noodzakelijk is:

- a. om een vitaal belang van de betrokkene of van een andere persoon te beschermen;
Het gaat hier om de bescherming van een belang dat essentieel is voor het leven van de betrokkene of dat van een andere natuurlijke persoon. Voorbeelden zijn verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor humanitaire doeleinden, onder meer voor het monitoren van een epidemie en de verspreiding daarvan of verwerking van persoonsgegevens in humanitaire noodsituaties met name bij natuurrampen of door de mens veroorzaakte rampen. Een ander, kleinschaliger voorbeeld is wanneer er aanwijzingen bestaan voor een poging tot liquidatie van een persoon.
- b. om de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene te beschermen, wanneer het recht van de lidstaat van waaruit de doorgifte van politiegegevens plaatsvindt aldus bepaalt;
Om een beroep te kunnen doen op deze grondslag moet de doorgifte in het belang van de betrokkene zelf zijn én er een nationale wettelijke bepaling zijn waarin in een dergelijke doorgifte is voorzien. Hierbij kan gedacht worden aan voor een betrokkene ontlastend bewijs dat via internationale rechtshulp wordt doorgegeven.
- c. Om een onmiddellijk en ernstig gevaar voor de openbare veiligheid van een lidstaat of derde land te voorkomen;
Hierbij speelt zowel de urgentie ("onmiddellijk") als de mogelijke omvang ("ernstig") van het gevaar een belangrijke rol bij de beoordeling of zich een situatie als deze voordoet. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een vermoeden of aanwijzing van een terroristische aanslag. Daarnaast moet de doorgifte van politiegegevens in alle redelijkheid een bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van het manifesteren van het onmiddellijke en ernstige gevaar. Het achteraf onderzoeken of opsporen van gemanifesteerde ernstige gevaren valt dus niet onder deze grondslag.
- d. In afzonderlijke gevallen met het oog op de uitvoering van de politietaak en de grondrechten én fundamentele vrijheden van de betrokkene niet prevaleren boven het algemeen belang van de doorgifte;
Het kan zijn dat de uitvoering van de politietaak de doorgifte van politiegegevens aan een derde land of internationale organisatie noodzakelijk maakt. In afzonderlijke, dus niet in structurele, gevallen kan dan een grondslag in dit onderdeel worden gevonden. Hierbij is echter een weging tussen het algemeen belang van

¹² Kamerstukken II, 2017-2018, 34 889, nr. 3; zie ook: overweging 72 Richtlijn.

¹³ art. 17a, derde lid Wpg.

de doorgifte en de grondrechten en fundamentele vrijheden van de betrokkene noodzakelijk. Deze weging wordt nader behandeld in paragraaf 2.1.1.

- e. In afzonderlijke gevallen met het oog op het instellen, uitoefenen of verdedigen van rechtsvorderingen in verband met de uitvoering van de politietaak de grondrechten én fundamentele vrijheden van de betrokkene niet prevaleren boven het algemeen belang van de doorgifte.

Ook in het kader van gerechtelijke procedures die verband houden met de uitvoering van de politietaak kan het noodzakelijk zijn politiegegevens door te geven. In afzonderlijke, dus niet in structurele, gevallen kan dan een grondslag in dit onderdeel worden gevonden. Hierbij is echter een weging tussen het algemeen belang van de doorgifte en de grondrechten en fundamentele vrijheden van de betrokkene noodzakelijk. Deze weging wordt nader behandeld in paragraaf 2.1.1.

2.1.1 Weging grondrechten/fundamentele vrijheden en algemeen belang doorgifte

Bij de doorgifte van politiegegevens in afzonderlijke gevallen omdat dat noodzakelijk is met het oog op de uitvoering van de politietaak of daarmee verband houdende rechtsvorderingen, is het noodzakelijk een afweging te maken. Het algemeen belang van de doorgifte moet worden afgewogen tegen de mate van inbreuk op grondrechten en fundamentele vrijheden van de betrokkene, de persoon over wie de politiegegevens gaan. Omdat dit elke keer een afzonderlijke afweging betreft op grond van de concrete casus en de specifieke context, kan daar geen sluitend beslismodel voor worden beschreven. Uitgangspunt is dat de gegevens in relatie tot het doel van de doorgifte toereikend, terzake dienend en niet bovenmatig zijn.¹⁴ Duidelijk is dat in ieder geval de volgende aspecten expliciet bij deze afweging moeten worden betrokken:

Proportionaliteit

Hierbij moet de ernst van de reden voor doorgifte, bijvoorbeeld de verdenking of de zwaarte van het onderzoek, in verhouding staan tot de inbreuk op de privacy van de betrokkene. Niet elke zaak leent zich voor doorgifte van gegevens aan een derde land.

Subsidiariteit

Hierbij ligt de vraag voor of het betreffende doel van de doorgifte ook bereikt zou kunnen worden met een minder ingrijpende inbreuk op de privacy van betrokkene. Wanneer persoonsgegevens bijvoorbeeld weggelaten kunnen worden, verdient dat de voorkeur.

Ongewenste (neven)effecten

Een belangrijk aspect bij de afweging over doorgifte van politiegegevens is de vraag of de doorgifte kan leiden tot ongewenste (neven)effecten. Als er een reëel risico bestaat dat de doorgifte van politiegegevens kan leiden tot een schending van de fundamentele (mensen)rechten van personen, dan is dat een reden om de betreffende politiegegevens niet door te geven.

In die gevallen waarbij een indicatie bestaat dat de hier behandelde weging vanuit de Wet politiegegevens anders uitvalt dan die op grond van beoordeling van op basis van het onderwerp internationale rechtshulp in het Wetboek van Strafvordering of bij twijfel hierover wordt **ALTIJD** nader overleg gevoerd met de landelijke rechtshulp OvJ.

2.2 Categorieën politiegegevens met geen of beperkte mogelijkheid voor doorgifte

Ten aanzien van een aantal soorten politiegegevens gelden specifieke beperkingen ten aanzien van doorgifte.

Bijzondere categorieën van politiegegevens

Politiegegevens die betrekking hebben op de in artikel 5 van de wet genoemde kenmerken worden slechts doorgegeven indien dit met het oog op een juiste beantwoording van een door een buitenlandse politieautoriteit gestelde vraag onvermijdelijk is.¹⁵

Het betreft hier bijzondere categorieën van politiegegevens waaruit ras, etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging of het lidmaatschap van een vakbond blijkt, alsmede de verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een

¹⁴ art. 3, tweede lid Wpg.

¹⁵ art. 5:1, derde lid Bpg.

natuurlijk persoon, of de gegevens over gezondheid, seksuele leven en seksuele gerichtheid.¹⁶ Gezien de gevoeligheid van deze gegevens is het cruciaal dat juist ten aanzien van de doorgifte van deze gegevens wordt bezien wat de mensenrechtensituatie in het derde land is en of er risico's bestaan dat juist deze bijzondere categorieën van persoonsgegevens worden gebruikt bij de schending van fundamentele rechten.

TCI en TOOI informatie

Doorgifte van gegevens die worden verwerkt op grond van artikel 10, eerste lid, onderdeel a of onderdeel c, van de wet vindt slechts plaats na instemming van de als zodanig door de Hoofdofficier van Justitie aangewezen TCI officier van justitie respectievelijk de betrokken burgemeester.¹⁷ Het betreft bij onderdeel a de zogenaamde TCI (Team Criminele Inlichtingen) informatie. Hiervoor is de betrokken officier van justitie het gezag. Daarnaast gaat het bij onderdeel c om TOOI (Team openbare orde inlichtingen) informatie waarover de burgemeester het gezag heeft. Doorgifte van dit soort informatie kan dus pas na uitdrukkelijke instemming van het bevoegd gezag plaatsvinden. Deze toestemming staat overigens los van het ook nog te volgen formele rechtshulptraject via het LIRC.

Themaverwerkingen

Politiegegevens die worden verwerkt op grond van artikel 10, eerste lid, onderdeel b, van de wet, de zogenaamde themaverwerkingen, worden niet doorgegeven.¹⁸

2.3 Te stellen voorwaarden aan doorgifte

Bij de doorgifte van politiegegevens aan derde landen of internationale organisaties moeten de nodige voorwaarden worden gesteld ter waarborging van de bescherming van politiegegevens. In de onderhavige gevallen zijn immers geen passende waarborgen bij de ontvangende partij vastgesteld. In ieder geval de volgende drie voorwaarden zijn verplicht te stellen:

Voorwaarde 1: alleen verwerken voor doel van doorgifte

Als algemene voorwaarde moet bij de doorgifte worden gevoegd dat de doorgegeven politiegegevens slechts kunnen worden verwerkt voor het doel waarvoor ze zijn doorgegeven. Alleen in bijzondere gevallen kunnen de doorgegeven gegevens verder worden verwerkt ten behoeve van de voorkoming van een onmiddellijke en ernstige bedreiging van de openbare veiligheid.

Op verzoek van de ontvangende instantie kan de verwerkingsverantwoordelijke instemmen met de verdere verwerking van doorgegeven gegevens voor een ander doel voor zover dit noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de politietaak in dat land.¹⁹

Voorwaarde 2: vernietiging gegevens na verwezenlijking doeleinden

De gegevens worden doorgegeven²⁰ onder de voorwaarde dat deze door de ontvangende autoriteit worden vernietigd zodra de doeleinden zijn verwezenlijkt. Indien dit uit de wet voortvloeit, kunnen bij de verstrekking termijnen worden gesteld, na afloop waarvan de verstrekte gegevens door de ontvangende autoriteit moeten worden vernietigd, behalve wanneer verdere verwerking noodzakelijk is voor een lopend onderzoek, de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen.²¹

Voorwaarde 3: geen verdere doorgifte door ontvanger dan na toestemming doorgever

Als voorwaarde voor doorgifte moet tevens worden gesteld dat de betreffende gegevens door het ontvangende derde land of internationale organisatie niet verder kunnen worden doorgegeven. Uitsluitend indien de lidstaat die de gegevens oorspronkelijk heeft doorgegeven toestemming verleent voor die verdere doorgifte, is dit toegestaan. Voor het verlenen van een dergelijke toestemming worden alle relevante factoren naar behoren in aanmerking genomen. Hierbij worden in ieder geval betrokken: de ernst van de inbreuk, het doel waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn doorgegeven en het niveau van gegevensbescherming in het derde land of de internationale organisatie waaraan de persoonsgegevens verder worden doorgegeven.²²

---

¹⁶ art. 5 Wpg.

¹⁷ art. 5:1, vierde lid Bpg.

¹⁸ art. 5:1, vierde lid Bpg.

¹⁹ art. 5:1, eerste lid Bpg.

²⁰ N.B. in de tekst staat "verstrekkt" maar terminologisch zou "doorgegeven" beter zijn.

²¹ Art. 5:1, vijfde lid Bpg.

²² art. 17a, zesde lid Wpg.

2.4 Uitvoeringskaders

Bij de uitvoering van de doorgifte van politiegegevens zoals in dit document wordt behandeld moet met de volgende aspecten rekening worden gehouden:

Doorgifte loopt via het LIRC

De doorgifte van politiegegevens vindt ten aanzien van alle verwerkingsverantwoordelijken plaats door tussenkomst van de Landelijke Eenheid, concreter het Landelijk Internationaal Rechtshulpcentrum (LIRC).²³ Bij de politie beschikt elke eenheid over een IRC. Ten aanzien van deze 11 IRC's speelt het LIRC een controlerende rol.

De doorgifte kan uitsluitend zonder tussenkomst van het LIRC plaatsvinden als hierover afspraken zijn gemaakt met de politieautoriteiten in het derde land of met de betrokken internationale organisatie. Deze afspraken moeten vervolgens zijn goedgekeurd door Onze Minister van Justitie en Veiligheid.²⁴

Documentatieplicht

Er moet zorggedragen worden voor een schriftelijke vastlegging van doorgiften van politiegegevens aan derde landen en internationale organisaties. Deze vastlegging omvat de schriftelijke documentatie van datum en tijd van doorgifte, informatie over de ontvangende bevoegde autoriteit, de reden van doorgifte en de doorgegeven gegevens zelf.²⁵ Deze vastgelegde gegevens worden op verzoek ter beschikking gesteld aan de Autoriteit Persoonsgegevens.²⁶

Doorgifte gegevens verkregen van andere lidstaat vereist toestemming

Indien de doorgifte politiegegevens betreft die van een andere EU-lidstaat afkomstig zijn, is toestemming van de bevoegde autoriteit uit die lidstaat vereist voor doorgifte.²⁷

Die toestemming is alleen niet nodig ingeval van de voorkoming van een onmiddellijk en ernstig gevaar voor de openbare veiligheid, zoals bij het verijdelen van een aanslag. In dat geval dient de voor het geven van de toestemming verantwoordelijke autoriteit van die lidstaat onverwijld in kennis te worden gesteld van de doorgifte van de gegevens.²⁸

Mededelingsplicht bij doorgifte verkeerde gegevens

Als blijkt dat onjuiste gegevens zijn doorgegeven deelt de verstreckende bevoegde autoriteit dit onverwijld mee aan het derde land of de internationale organisatie²⁹ aan wie de gegevens zijn verstrekt, met het verzoek de gegevens onmiddellijk te corrigeren, te wissen of af te schermen.³⁰

2.5 Evaluatie

Deze tijdelijke instructie wordt uiterlijk na zes maanden na inwerkingtreding geëvalueerd.

---

²³ N.B. in theorie geldt dit, volgens de formulering van 5:1 Bpg, niet voor de taken ten dienste van justitie die wel onder de Wpg vallen en politiegegevens in het kader van de hulpverleningstaak. Deze nuance is om doelmatigheidsredenen achterwege gebleven.

²⁴ art. 5:1, tweede lid Bpg.

²⁵ art. 32, eerste lid, aanhef en onder b, en tweede lid Wpg.

²⁶ Zie ook overweging 72 van de Richtlijn.

²⁷ art. 17a, vierde lid Wpg.

²⁸ Kamerstukken II, 2017-2018, 34 889, nr. 3.

²⁹ N.B. in de tekst van de Wpg staat "lidstaat", maar duidelijk is bedoeld: derde land of internationale organisatie!

³⁰ Art. 5:1, achtste lid Bpg.

Bijlage

Lidstaten van de Europese Unie (EU)

België
Bulgarije
Cyprus
Denemarken
Duitsland
Estland
Finland
Frankrijk
Griekenland
Hongarije
Ierland
Italië
Kroatië
Letland
Litouwen
Luxemburg
Malta
Nederland
Oostenrijk
Polen
Portugal
Roemenië
Slovenië
Slowakije
Spanje
Tsjechië
Verenigd Koninkrijk
Zweden

Niet-lidstaten die onder Schengenacquis vallen

Liechtenstein
Noorwegen
IJsland
Zwitserland